

WANITA & KELUARGA
PERCERAIAN
(ISLAM DAN BUKAN ISLAM)

WANITA & KELUARGA (PERCERAIAN BAGI ORANG ISLAM)

1. Soalan : Apa maksud **Perceraian/Talaq**?

Jawapan : Perceraian/Talaq ialah pembubaran ikatan perkahwinan dengan lafaz talaq atau seumpamanya berdasarkan Hukum Syarak.

2. Soalan : Apakah **jenis-jenis perceraian** yang boleh dituntut di Mahkamah Syariah?

Jawapan : Jenis-jenis perceraian yang boleh dituntut di Mahkamah Syariah adalah:-

1. Cerai Biasa
2. Pengesahan Cerai Luar Mahkamah (PCLM)
3. Fasakh
4. Ta'liq
5. Khulu' (Tebus Talaq)

3. Soalan : Apakah maksud **Cerai Biasa**?

Jawapan : Cerai Biasa ada 2 jenis iaitu dengan:-

1. Lafaz talaq oleh suami; atau
2. Persetujuan bersama suami isteri.

4. Soalan : Bagaimanakah **bentuk Cerai Biasa**?

Jawapan : Cerai Biasa terjadi dalam 2 keadaan lafaz talaq iaitu:-

1. **Talaq Sorih (Jelas)**

Lafaz talaq yang jelas ditujukan kepada isteri.

Contoh : *"Aku ceraikan/talakkan kau!"*.

2. **Talaq Kinayah (Tidak jelas)**

Lafaz talaq yang tidak jelas/tersirat tetapi mengandungi/membawa maksud perceraian.

Contoh : *"Berpisahlah kita!"*

-
9. Suami menghalang isteri daripada menunaikan kewajipan agama;
 10. Jika suami berpoligami, dia tidak melayani isteri secara adil mengikut hukum syarak dan
 11. Suami dengan sengaja enggan menyetubuhi isteri selepas 4 bulan perkahwinan.

15. Soalan : Sejauh manakah bidang kuasa Mahkamah mendengar tuntutan perceraian?

Jawapan : Mahkamah mempunyai bidang kuasa untuk mendengar dan memutuskan tuntutan perceraian hanya jika suatu perkahwinan itu didaftarkan menurut undang-undang (iaitu mempunyai sijil/pengesahan nikah yang sah).

16. Soalan : Jika berlaku penderaan fizikal, mental dan emosi, bolehkah isteri menuntut cerai sedangkan suami enggan menceraikannya?

Jawapan : Ya, isteri boleh menuntut cerai secara fasakh atau ta'liq dengan membawa saksi-saksi dan bukti-bukti dokumen seperti laporan polis, laporan perubatan, gambar-gambar serta dokumen lain yang berkaitan.

17. Soalan : Adakah suami sahaja yang mempunyai kuasa untuk menceraikan isterinya?

Jawapan : Pada dasarnya kuasa untuk melafazkan talaq adalah pada suami. Namun, Mahkamah mempunyai kuasa untuk membubarkan perkahwinan jika isteri menuntut perceraian melalui fasakh, ta'liq atau khulu' walaupun suami enggan menceraikan isterinya.

18. Soalan : Apakah perbezaan antara Perintah Cerai yang dikeluarkan oleh Mahkamah Syariah dan Sijil Cerai yang dikeluarkan oleh Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Sabah (JHEAINS)?

- Jawapan :
1. **Perintah Cerai** (sila rujuk lampiran A)
Dokumen perintah yang dikeluarkan oleh Mahkamah selepas tuntutan cerai diluluskan.
 2. **Sijil Cerai** (sila rujuk lampiran B)
Dokumen yang dikeluarkan oleh JHEAINS selepas perintah cerai didaftarkan.

19. Soalan : Apakah dokumen-dokumen yang diperlukan untuk mendaftarkan perceraian di JHEAINS?

- Jawapan :
1. Perintah Cerai dari Mahkamah Syariah
 2. Sijil Nikah Asal
 3. Salinan Kad Pengenalan suami/isteri
-

20. Soalan : Sebaik sahaja perceraian diluluskan oleh Mahkamah Syariah, adakah wanita boleh **berkahwin semula dengan serta merta?**

Jawapan : Tidak boleh. Perkahwinan baharu hanya boleh dilaksanakan selepas tamat tempoh iddah.

21. Soalan : Apa itu **Iddah?**

Jawapan : Iddah ialah suatu tempoh bertenang bagi wanita selepas perceraian atau kematian suami. Tujuannya untuk memastikan wanita tersebut tidak mengandung semasa perceraian berlaku.

22. Soalan : Bolehkah bercerai semasa isteri **sedang haid?**

Jawapan : Boleh, kiraan tempoh iddah bermula dari hari pertama bersih daripada haid itu.

23. Soalan : Berapa lamakah **tempoh iddah?**

Jawapan : 1. Cerai hidup:
i. 3 kali suci bergantung kepada kitaran haid; atau
ii. Jika sedang mengandung, iddahnya sehingga melahirkan anak
2. Cerai mati : 4 bulan 10 hari

24. Soalan : Dalam tempoh iddah, adakah suami boleh **ruju kembali kepada isterinya?**

Jawapan : Boleh, kecuali talaq 3 (Ba'in Qubra).

25. Soalan : Dalam tempoh iddah, bolehkah seseorang lelaki itu berkahwin?

Jawapan : Boleh, tetapi lelaki itu hendaklah memohon kebenaran berkahwin secara poligami di Mahkamah.

26. Soalan : Apakah **hak-hak isteri yang diceraikan dalam tempoh iddah?**

Jawapan : 1. Nafkah iddah
2. Makan minum
3. Tempat tinggal

LAMPIRAN A

DALAM MAHKAMAH RENDAH SYARIAH
DI KOTA KINABALU
NEGERI SABAH, MALAYSIA
NO. KES MAL : [REDACTED]

ANTARA

PLAINTIF

DAN

DEFENDAN

DI HADAPAN
PUAN TAHERAH BINTI TAHIR
HAKIM MAHKAMAH RENDAH SYARIAH
NEGERI SABAH

DALAM KAMAR HAKIM
PADA 28HB MAC 2018
BERSAMAAN DENGAN
10 REJAB 1439 HIJRAH

PERINTAH

KES ini telah diselesaikan pada hari ini dengan kehadiran Plaintiff yang diwakili oleh Peguam Syarie PN. [REDACTED] dan [REDACTED] manakala Defendan tidak hadir.

Setelah Mahkamah mendengar keterangan Plaintiff serta setelah meneliti dokumen dan hujah yang difailkan oleh pihak Plaintiff, **MAKA MAHKAMAH BERPUAS HATI DAN DENGAN INI MAHKAMAH PERINTAHKAN** seperti berikut :

1. Bahawa pemikahan Plaintiff dan Defendan pada 17hb Ogos 1980 difasakhkan dan dibatalkan;
2. Bahawa Plaintiff hendaklah beriddah selama 3 kali suci mulai hari ini [REDACTED];
3. Bahawa perceraian ini hendaklah didaftarkan di Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Negeri Sabah dan Sijil Nikah [REDACTED] dibatalkan; dan
4. Perintah ini berkuatkuasa serta-merta.

Doraf perintah ini dikeluarkan dengan tandatangan dan cop/meterai Mahkamah ini pada 28 haribulan Mac 2018.

Hakim / Pendaftar
Mahkamah Rendah Syariah Kota Kinabalu
SITIHALIZA
TIMBALAN PENDAFAR
MAHKAMAH TINGGI SYARIAH -
KOTA KINABALU

LAMPIRAN B

جائزہ حال احزاب اکرام اسلام ننگری سبابہ

JABATAN HAL EHWAL AGAMA ISLAM NEGERI SABAH

SURAT PERAKUAN CERAI

DIVORCE CERTIFICATE

(ENAKMEN UNDANG-UNDANG KELUARGA ISLAM NEGERI SABAH 2004)

NO. DAFTAR CERAI / DIVORCE REGISTRATION NO. [REDACTED]	TARIKH CERAI / DATE OF DIVORCE [REDACTED]
NO. HES PANKARAN / COURT CASE NO. [REDACTED]	TEMPAT BERGEGAR / PLACE OF DIVORCE MAHKAMAH RENDAH SYARIAH, KOTA KINABALU
NO. DAFTAR NIKAH / MARRIAGE REGISTRATION NO. [REDACTED]	TARIKH NIKAH / DATE OF SOLICITIZATION OF MARRIAGE 9 APRIL 1997
NAMA PENGANTIN LELAKI / NAME OF BRIDEGROOM [REDACTED]	NAMA PENGANTIN PEREMPUAN / NAME OF BRIDE [REDACTED]
NO. KAD PENGENALAN/PASPORT IDENTIFICATION CARD NO/PASSPORT NO. [REDACTED]	NO. KAD PENGENALAN/PASPORT IDENTIFICATION CARD NO/PASSPORT NO. [REDACTED]
TARIKH LAHIR / DATE OF BIRTH 15 MAC 1965	TARIKH LAHIR / DATE OF BIRTH 14 NOVEMBER 1971
ALAMAT / ADDRESS [REDACTED]	ALAMAT / ADDRESS [REDACTED]
JENIS CERAI / TYPE OF DIVORCE RAJIE	BILANGAN TALKA / NO OF DIVORCE SATU
KESTERI BERKUALA DARIAN KEADILAN / WIFE'S CONDITION DURING DIVORCE SUCI	

Catatan : Tiada.

BAHARUDIN H. ALWI
(Name & Title/Signature of Chief Registrar)

17/02/2015
Tariikh / Date of Issue

WANITA & KELUARGA (PERCERAIAN BAGI ORANG BUKAN ISLAM)

1. Soalan : Apakah yang dimaksudkan dengan **perceraian**?

Jawapan : Perceraian ialah perpisahan antara suami isteri yang diiktiraf oleh undang-undang.

2. Soalan : Bagaimanakah pasangan boleh **menuntut cerai**?

Jawapan : 1. Jika ada persetujuan, pasangan boleh memfailkan petisyen perceraian di Mahkamah Tinggi.
2. Jika tidak ada persetujuan, pasangan hendaklah pergi ke Tribunal Perkahwinan Jabatan Pendaftaran Negara (JPN) untuk mendapat khidmat kaunseling terlebih dahulu.

3. Soalan : Bagaimanakah **proses** menuntut cerai di Mahkamah Tinggi?

Jawapan : Mana-mana perkahwinan yang dilangsungkan mengikut agama dan adat masing-masing serta berdaftar di JPN boleh menuntut perceraian di Mahkamah Tinggi.

4. Soalan : Bagaimanakah proses perceraian bagi perkahwinan yang dilangsungkan **mengikut adat**?

Jawapan : 1. Bagi perkahwinan yang dilangsungkan mengikut adat dan didaftarkan di Mahkamah Anak Negeri, perceraian boleh dibuat di Mahkamah yang sama;
2. Bagi perkahwinan yang dilangsungkan mengikut adat dan didaftarkan di JPN, perceraian boleh dibuat di Mahkamah Tinggi;
3. Bagi perkahwinan yang dilangsungkan di gereja dan didaftarkan di Mahkamah Anak Negeri, Mahkamah Anak Negeri hanya mempunyai kuasa untuk membuat perdamaian antara pasangan sahaja;
4. Bagi perkahwinan yang dilangsungkan di gereja dan didaftarkan di JPN, perceraian boleh dibuat di Mahkamah Tinggi.

5. Soalan : Apakah **syarat-syarat petisyen perceraian** di Mahkamah Tinggi?

- Jawapan :
1. Petisyen perceraian hanya boleh difailkan selepas 2 tahun tempoh perkahwinan;
 2. Pemohon hendaklah merujuk masalah perkahwinan ke Tribunal Perkahwinan di JPN (jika tidak ada persetujuan);
 3. Sekiranya pihak Tribunal gagal untuk menyelesaikan pertikaian tersebut, suatu sijil akan dikeluarkan untuk membolehkan mana-mana pihak memfailkan petisyen perceraian di Mahkamah.
 4. Pengecualian:
Apabila salah seorang pasangan memeluk agama Islam atau kedua-dua pasangan telah bersetuju untuk bercerai.

6. Soalan : Kenapa perlu **menunggu 2 tahun** untuk memfailkan petisyen cerai?

- Jawapan : Bagi mengelak pasangan bercerai secara gopoh demi menjaga kesucian perkahwinan.

7. Soalan : Apakah **jenis-jenis perceraian** yang boleh dituntut?

- Jawapan :
1. Pembubaran perkahwinan kerana salah seorang pasangan telah memeluk agama Islam;
 2. Pembubaran perkahwinan dengan persetujuan bersama suami isteri; atau
 3. Pembubaran perkahwinan atas alasan pecah belah yang tidak dapat dipulihkan.

8. Soalan : Apakah **syarat-syarat** jika kedua-dua pasangan **bersetuju** untuk bercerai?

- Jawapan :
1. Selepas 2 tahun tempoh perkahwinan;
 2. Kedua-dua pihak dengan rela hati bersetuju untuk bercerai; dan
 3. Peruntukan sewajarnya telah dibuat untuk isteri dan anak tentang perkiraan nafkah, hak penjagaan anak dan harta sepencarian (jika ada).

9. Soalan : Apakah maksud **pecah belah yang tidak dapat dipulihkan?**

- Jawapan :
1. Salah seorang suami/isteri telah melakukan zina dan pasangannya tidak sanggup lagi untuk hidup bersama;
 2. Salah seorang suami/isteri telah berkelakuan tidak munasabah sehingga menyebabkan pasangannya tidak sanggup lagi untuk hidup bersama;
 3. Salah seorang suami/isteri telah meninggalkan pasangannya secara berterusan sekurang-kurangnya selama 2 tahun sebelum petisyen perceraian dibuat; atau
 4. Pasangan telah tinggal berasingan secara berterusan sekurang-kurangnya selama 2 tahun sebelum petisyen perceraian dibuat.

10. Soalan : Apakah **dokumen yang diperlukan untuk petisyen perceraian?**

- Jawapan :
1. Salinan Kad Pengenalan pasangan;
 2. Salinan Sijil Perkahwinan atau dokumen-dokumen lain yang membuktikan perkahwinan;
 3. Salinan Sijil Kelahiran anak-anak (jika ada); dan
 4. Sijil Tribunal Perkahwinan (jika ada).

Disediakan Oleh:

Pusat Bantuan Guaman Wanita dengan kerjasama
Jawatankuasa Undang-undang, Majlis Penasihat Wanita Sabah

Diterbitkan Oleh:

Jabatan Hal Ehwal Wanita Sabah
Tingkat 3 & 4, Wisma Wanita, Km. 3.5, Jalan Tuaran,
Beg Berkunci 2082, 88999 Kota Kinabalu, Sabah
Tel.: 088-236110 Faks: 088-236125
Website: www.wanita.sabah.gov.my
<http://www.facebook.com/jhewas>

Sumber Rujukan:

Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam Sabah 2004
Akta Memperbaharui Undang-undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 [Akta 164]
Enakmen Mahkamah Anak Negeri 1992
Jabatan Pendaftaran Negara (JPN)

Perhatian:

*Risalah ini hanya sebagai panduan sahaja. Anda adalah dinasihatkan untuk
mendapatkan nasihat pakar sebelum mengambil tindakan.*